

Posudek diplomové práce

Název: *Atmosférotvorné prvky v pedagogickém procesu*

Autor: *Bc. Zdeňka Škopková*

Diplomantka Zdeňka Škopková zpracovala ve své diplomové práci velmi zajímavé téma, které však ve své konkrétní podobě je spíše tématem, které by spadalo do oblasti pedagogické psychologie než do sféry didaktiky či pedagogiky volného času.

Struktura práce je sice logická a většinu informací obsažených v její teoretické části můžeme považovat za relevantní, přesto není zejména v první kapitole vždy zcela jasná souvislost teoretického pojednání s hlavním tématem práce. Jestliže autorka třeba v kap. 1.3 pojednává o pedagogické diagnostice, odůvodnění zařazení tohoto pojednání na začátku kapitoly je dosti vágní („V souvislosti s výše popsáním bychom se též měli stručně zmínit o pedagogické diagnostice, kterou můžeme využít ke zkoumání atmosféry v edukačním procesu“ – s. 17). Podobně je tomu u kap. 1.4 *Edukační proces* i u pojednání o hře v kap. 1.5. Také většina informací o „edukantovi“ z kap. 2.2 jsou obecně známé informace z vývojové psychologie, na které by stačilo na vhodném místě odkázat.

Obsahově odrážejí údaje obsažené v prvních dvou kapitolách úroveň obecné reflexe těchto témat v české literatuře, takže k nim nemám zvláštní komentáře kromě dvou drobných připomínek:

- 1) Jestliže autorka v první kapitole své práce pojednává o klimatu třídy a školy, je škoda, že se nezabývá také problematikou „ducha“ skupiny ve smyslu Edouarda Limbose (srov. Kaplánek, *Animace*, s. 14). Duch skupiny (školní třídy) se promítá ve vymezení klimatu podle Pilcha (srov. s. 13 diplomové práce). Naproti tomu čeští autoři vnímají klima pouze jako sociálně psychologickou veličinu, což v sobě skrývá nebezpečí, že při snaze o „dobré klima“ nereflktujeme *hodnotové směřování skupiny* (ducha), a tak můžeme sice úspěšně vytvářet „pohodové prostředí“ podporující měkké kompetence, dynamika skupiny však může ve svých důsledcích směřovat proti našim výchovným cílům.
- 2) Je jisté v pořádku, že autorka pracuje s typologií učitelů podle Kurta Lewina. Pokud však za Lewinovu typologii bez dalšího vysvětlení zařazuje typologii, která se vztahuje ke konkrétní situaci českého školství (příprava a implementace nároků zák. č. 561/2004 Sb.), není zcela jasné, čeho tím chce dosáhnout (s. 29-31).

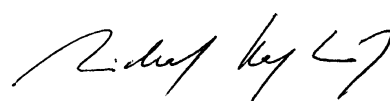
Design výzkumu uvedený na s. 45 považuji za velmi dobrý, přesto mi nepřipadá metodicky zcela přesný. V kroku označeném číslicí 2 bych spíše očekával dva různé úkony: vytvoření či převzetí teorie a její operacionalizace; v kroku 3 bych viděl místo „analýzy“ spíše „upřesnění teorie“. Jak je ovšem vidět z kontextu celé práce, *autorka si nevytvořila ani nepřevzala žádnou ucelenou teorii o atmosféře skupiny a jejím ovlivňování*. Pouze si na základě „sborníků her, pedagogických příprav nebo plánů“ vymezila devět „základních typů atmosfér, které jsou využívány v pedagogických procesech“ (s. 48). Tuto velmi stručnou a nedostatečně odůvodněnou volbu „typů atmosfér“, která není opřena o žádné konkrétní prameny, považuji za jeden ze základních metodických nedostatků práce. Druhým nedostatkem je rovněž odborně nezdůvodněná operacionalizace – volba konkrétních technik, které jsou uvedeny jako varianty v rámci dotazníku. Ačkoliv ve vědecké práci by tento postup byl nepřijatelný, domnívám se, že je možné jej v kvalifikační práci tolerovat.

Po stránce vnějšího vzhledu a grafické úpravy je práce průměrné úrovně: místy jsou příliš velké mezery mezi odstavci nebo na konci kapitol, např. na s. 62, 68 aj. Objevují se také chyby ve formátování.

Po jazykové stránce je práce velmi zdařilá. Diplomantka formuluje samostatně a i odborný text, který reprodukuje či reflektuje, je psán srozumitelným a jasným způsobem. Překlepů a gramatických chyb je velmi málo (příklad překlepu: „paida“ místo „paideia“ na s. 23). Po formální stránce je práce téměř bez chyb.

Předložená diplomová práce je evidentně výsledkem poctivé práce autorky, přičemž je třeba ocenit její úsilí vynaložené při empirickém šetření i její upřímnost, s níž se přiznává k nedostatkům výzkumného designu, na které přišla až při sběru dat (s. 60-62). Na druhé straně výše uvedené metodické nedostatky jsou těžko obhajitelné. Vzhledem k tomu, že autorka splnila nároky kladené na diplomové práce z oboru Pedagogika volného času na naší fakultě, **doporučuji** předloženou práci k obhajobě. S ohledem na výše uvedené metodické nedostatky, zejména na nedostatečnou podloženost nástrojů šetření, navrhuji hodnotit předloženou práci známkou **velmi dobře**.

České Budějovice, 19. 5. 2107

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent